

ØVRE EIKER
KOMMUNE

Helt innafor

Økonomiplan 2022-2025

Mål, delmål og strategier for 2022

Sammen skaper vi et livskraftig Øvre Eiker

Vi holder fast ved hovedgrepene

- Ett lag for god oppvekst
- Sammen om hverdagsmestring
- Livskraftige steder
- Medarbeidere som mestrer

Sentrale stikkord:

Forebygging
Tidlig innsats
Tverrfaglig samarbeid

- Sammen skaper vi: medvirkningsarbeid
- Helt innafor: Helhetlig arbeid mot utenforskap

Hva skal vi få til?

Noen utvalgte tiltak for å nå målet om sosial bærekraft

- Vi skal bygge boliger for mennesker med rus- og psykisk helseutfordringer og funksjonsnedsettelse
- Etablere Ung Arena – lavterskeltilbud for ungdom. Vurdere et hybelhus med veiledningstilbud for ungdom
- For å nå målene i oppvekstreformen (barnevernreformen) skal alle oppveksttjenestene satse på forebygging, tidlig innsats, og tiltak i og rundt familier som strever, for eksempel styrke avlastning for familier med store omsorgsoppgaver
- Helsesykepleiere, PP-tjenesten og barnevernet skal jobbe mer ute i skoler og barnehager
- Gjennomgå forholdet mellom skolebibliotek og folkebibliotek
- Gjennom tilskudd, frivilligsentral og øvrig frivillighetspolitikk, skal vi gjøre det enkelt å være frivillig
- Sørge for at alle barn kan delta i fritidsaktiviteter: kartlegge, gjøre lett å finne, utvikle modell for inkludering av alle barn, sammen med lag og foreninger

Hva skal vi få til?

Noen utvalgte tiltak for å nå målet om miljømessig bærekraft

- Forhandle med staten om byvekstavtale for Buskerudbyen
- Innføre parkeringsregime for egne ansatte for å bidra til 0-vekstmål i biltrafikken
- Prosjekt med skogeiere om bedre skogforvaltning for å ta opp og lagre CO2
- Drive framtidsretta vannforvaltning av Eikern og Drammenselva gjennom lokale og regionale tiltak og samarbeid
- Etablere beredskapsråd med sentrale samarbeidspartnere
- Fortette kommunale bygg, og drive energieffektivisering
- Sette i system møbelinnkjøp og gjenbruk
- Gjennomføre et prosjekt for å redusere matsvinn på Eikertun helsehus
- Etablere flere ladepunkter for el-bil og øke andelen fossilfrie biler i kommunal bruk

Hva skal vi få til?

Noen utvalgte tiltak for å nå målet om økonomisk bærekraft

- Legge til rette for fortsatt befolkningsvekst gjennom langsiktig og bærekraftig planarbeid, arealforvaltning, regulering og sosial boligpolitikk
- Fortsatt satse på god ledelse for å drive stram økonomistyring
- Planlegge omtanketun, og finne framtidig form på Eikertunområdet for den riktige balansen mellom hjemmetjenester og behov for institusjon
- Gjennomføre et forsøksprosjekt med heltid i en tjeneste i seksjon helse og omsorg
- Etablere interkommunalt politisk råd i Drammensregionen og bidra til næringsutvikling og –nyetablering i regionen, herunder lage ny strategisk næringsplan
- Lage et prosjekt sammen med næringslivet for å få flere til å velge og gjennomføre yrkesopplæring, med vekt på lærlingeordningen
- Lage ny strategi for innovasjon, kvalitet og forbedring for å utnytte de kommunale ressursene enda bedre
- Få ned sykefraværet sammen med de ansattes organisasjoner

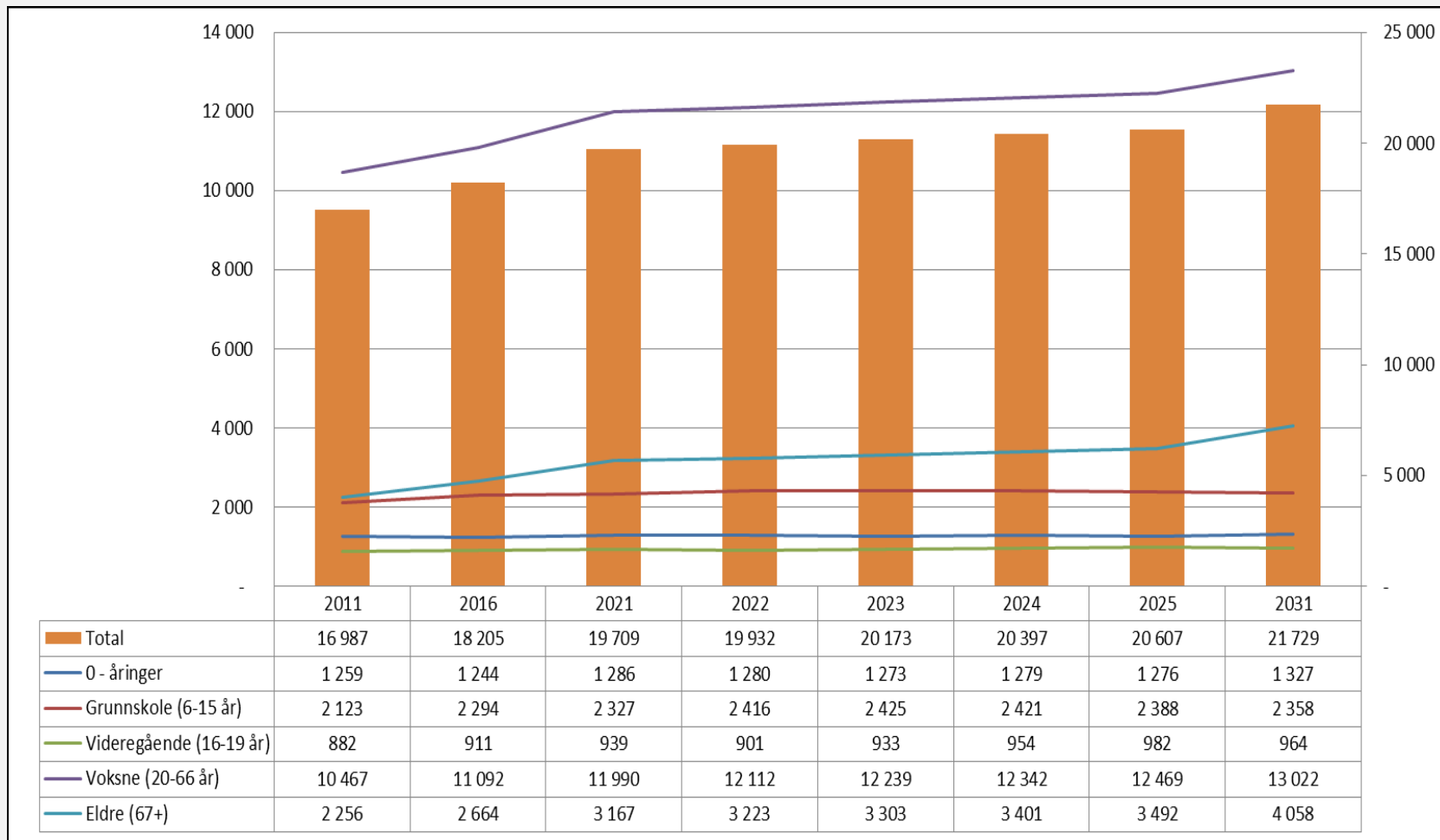
Økonomiplan 2022-2025

- Bygger på kommuneplanens samfunnsdel som vedtas i desember (?)
- Færre mål – mer konkrete tiltak
- Vi må ha blikket på horisonten – bruke økonomiplanperioden til å sette både kurs og fart – være utålmodige, men også gi oss selv tid og mulighet til å omstille og endre
- Vedtak fra økonomiplan 2021 – 2024 er innarbeidet i grunnlaget for årene 2022-2025

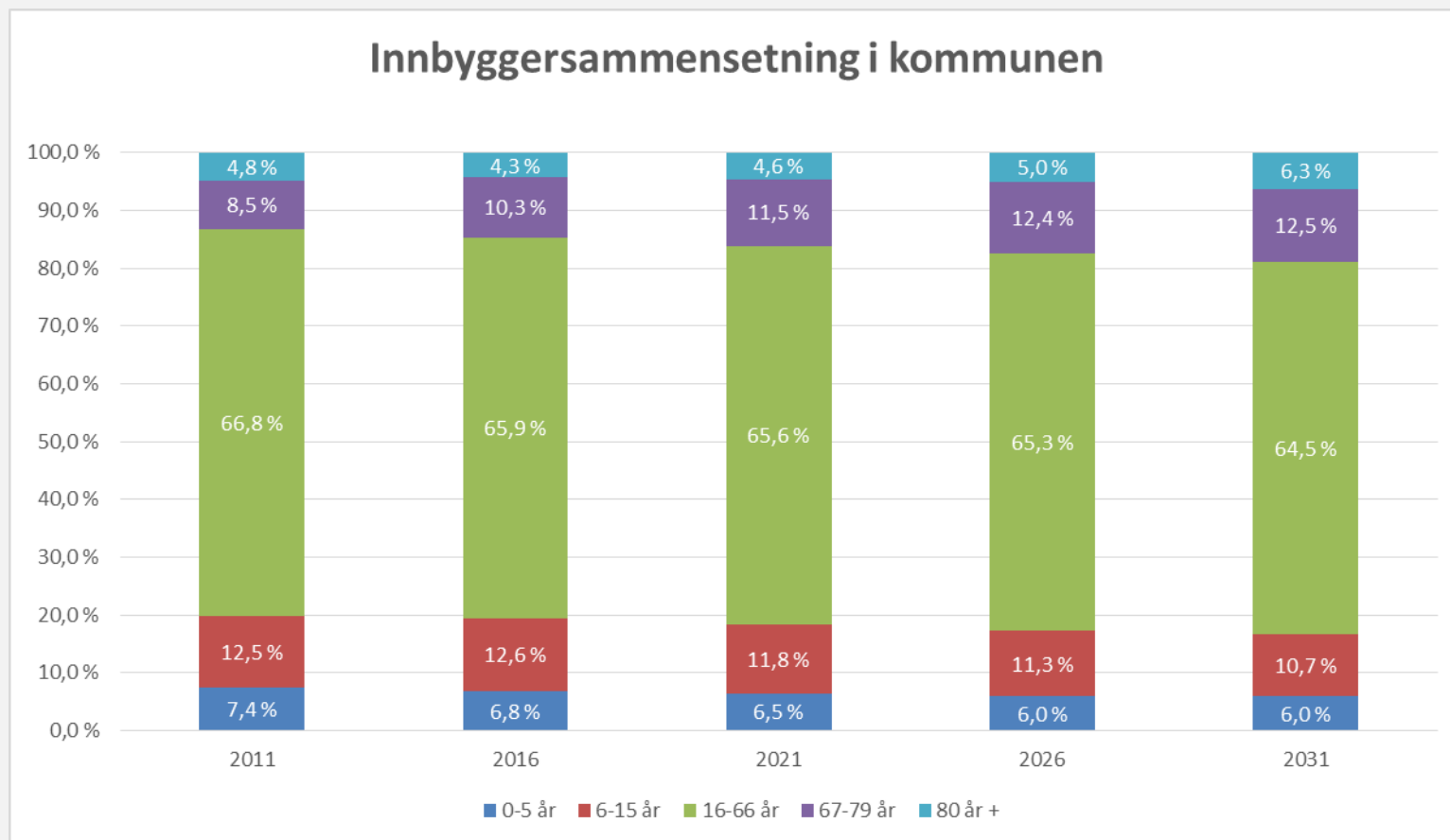
Økonomiplan 2022-2025

- Alle seksjoner kompensert for lønns- og prisvekst
- Alle seksjoner kompensert for demografiske endringer
- Endringer som følge av statsbudsjettet er innarbeidet i budsjettet
- Framsikt – budsjett og økonomiplan er digitalt publisert
- Nytt i 2022 – eget «grunnlagsdokument» med detaljer om alle seksjoner slik at det blir lettere å forstå hva som ligger i tallene – publiseres digitalt og er trykket opp i eget dokument
- Nytt i 2022 – egen prosess med tanke på å invitere innbyggere, lag og foreninger til å komme med sine innspill – [Sammenskapervi.no](https://sammenskapervi.no)

Befolkningsutvikling

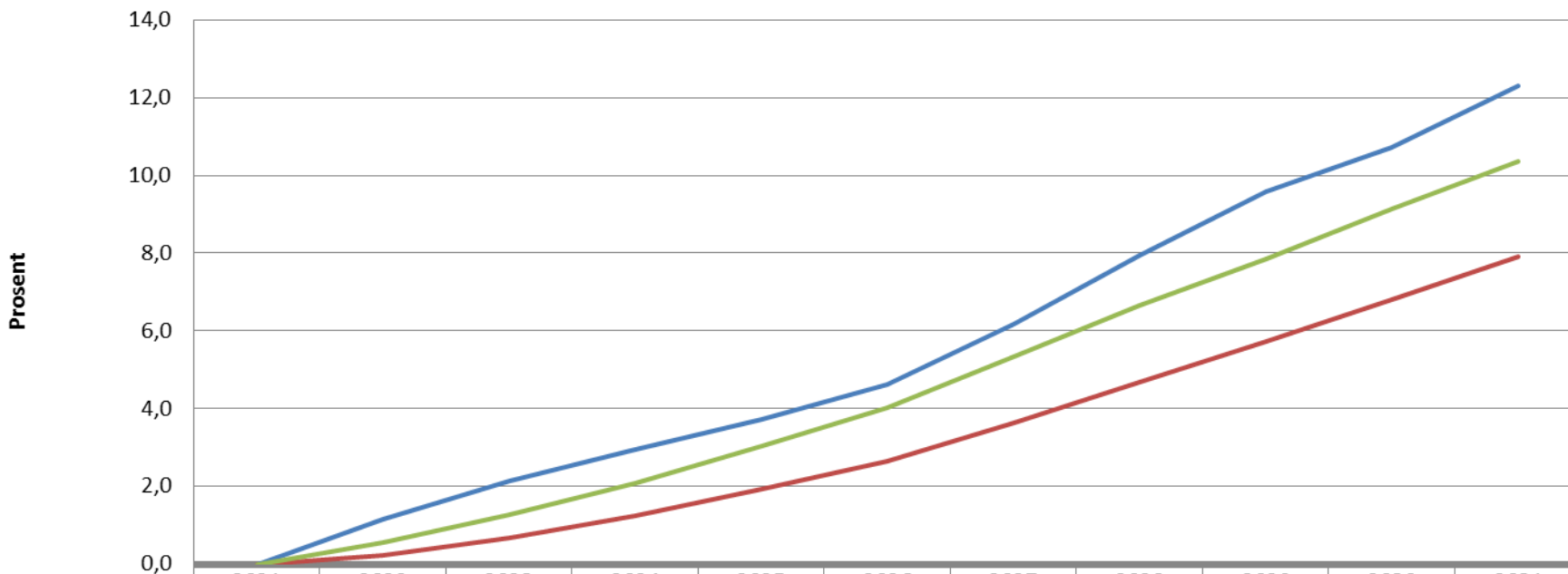
Befolknings sammensetning

Demografikostnader

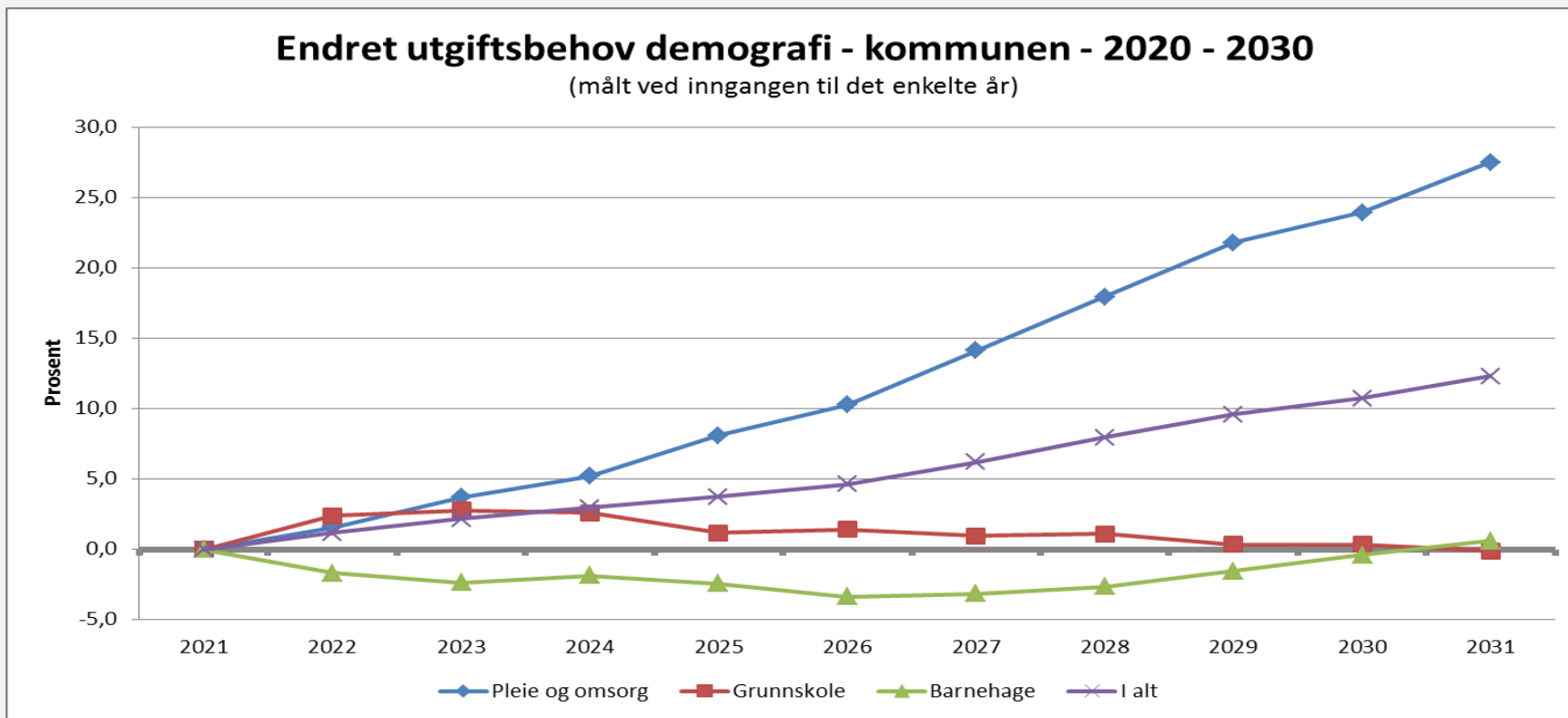
Utgiftsbehov demografi i alt

(målt ved inngangen til det enkelte år)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
ØVRE EIKER	0,0000	1,1447	2,1525	2,9527	3,7284	4,6317	6,1846	7,9395	9,5723	10,7263	12,2974
LANDET	0,0000	0,2441	0,6928	1,2522	1,9199	2,6468	3,6516	4,6833	5,7239	6,8183	7,9154
VIKEN	0,0000	0,5628	1,2767	2,0907	3,0406	4,0237	5,3398	6,6434	7,8632	9,1415	10,3514

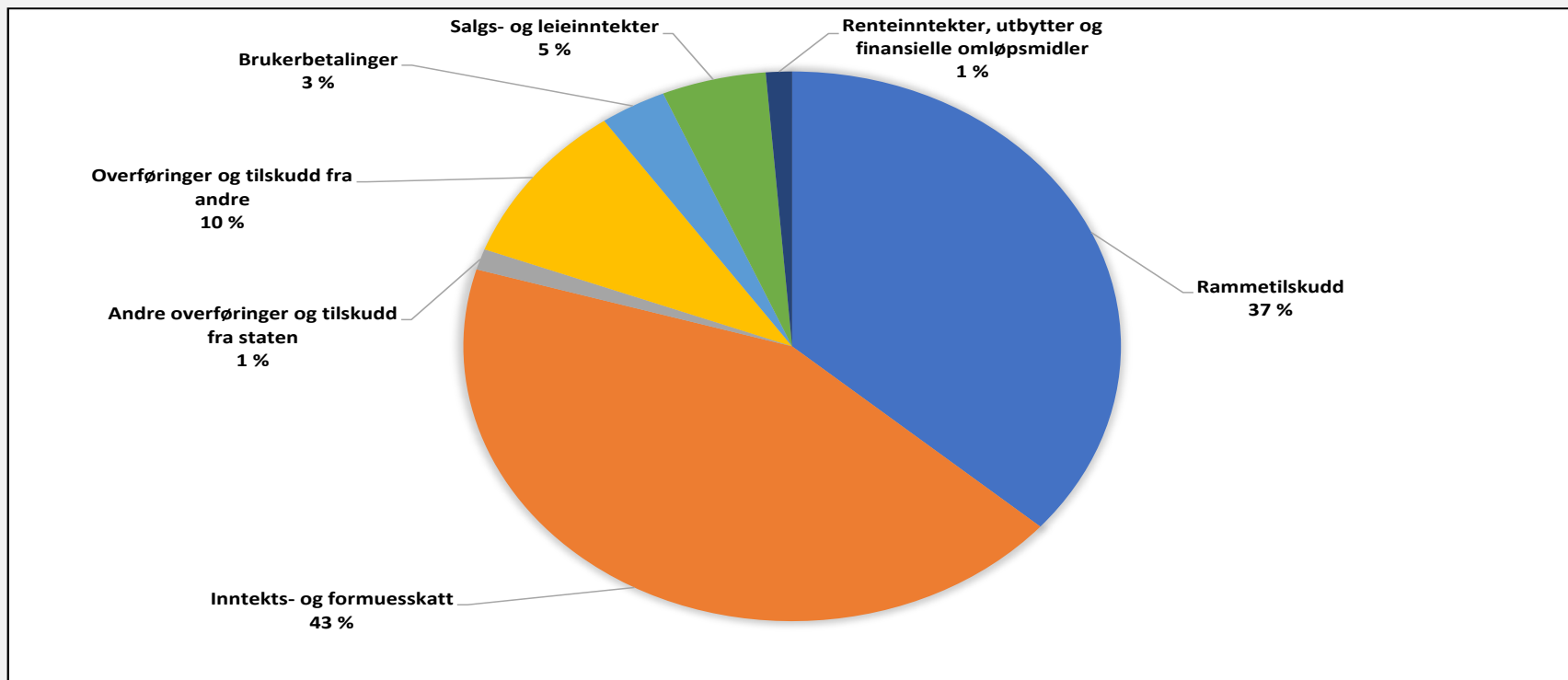
Demografikostnader

	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommunehelse	Barnevern	ØVRE EIKER
2022	7 707	8 204	-3 616	1 062	1 109	268	14 735
2023	10 688	1 342	-1 493	1 106	1 148	181	12 972
2024	7 643	-597	1 128	911	1 154	62	10 301
2025	14 442	-4 922	-1 246	865	1 127	-282	9 985

Finansiering

	Regnskap 2020	Oppr. budsjett 2021	Økonomiplan 2022	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025
Rammetilskudd	-542 031 158	-516 183 000	-550 119 000	-568 055 000	-570 040 000	-578 054 000
Inntekts- og formuesskatt	-573 811 691	-601 693 000	-652 121 000	-657 012 000	-661 940 000	-666 904 000
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-24 133 041	-22 219 000	-18 472 000	-18 991 000	-18 618 000	-19 130 000
Overføringer og tilskudd fra andre	-244 042 968	-176 325 046	-144 759 501	-144 759 501	-144 759 501	-144 759 501
Brukerbetalinger	-44 391 942	-48 310 260	-49 390 016	-49 390 016	-49 390 016	-49 390 016
Salgs- og leieinntekter	-79 189 728	-70 288 821	-77 596 359	-88 577 883	-95 966 123	-101 436 123
Renteinntekter	-22 035 559	-22 703 240	-3 320 000	-3 260 000	-3 250 000	-3 240 000
Utbytter	-9 346 448	-6 900 000	-13 800 000	-13 800 000	-13 800 000	-13 800 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-3 068 535	-2 200 000	-2 300 000	-2 400 000	-2 500 000	-2 600 000
Sum	-1 542 051 071	-1 466 822 367	-1 511 877 876	-1 546 245 400	-1 560 263 640	-1 579 313 640

Statsbudsjettet

	Anslag RNB 2021	Anslag 2021 i statsbudsjettet for 2022	Anslag 2022
Deflator	2,7	3,3	2,5
<i>Herav lønnsvekst</i>	<i>2,7</i>	<i>2,8</i>	<i>3,2</i>

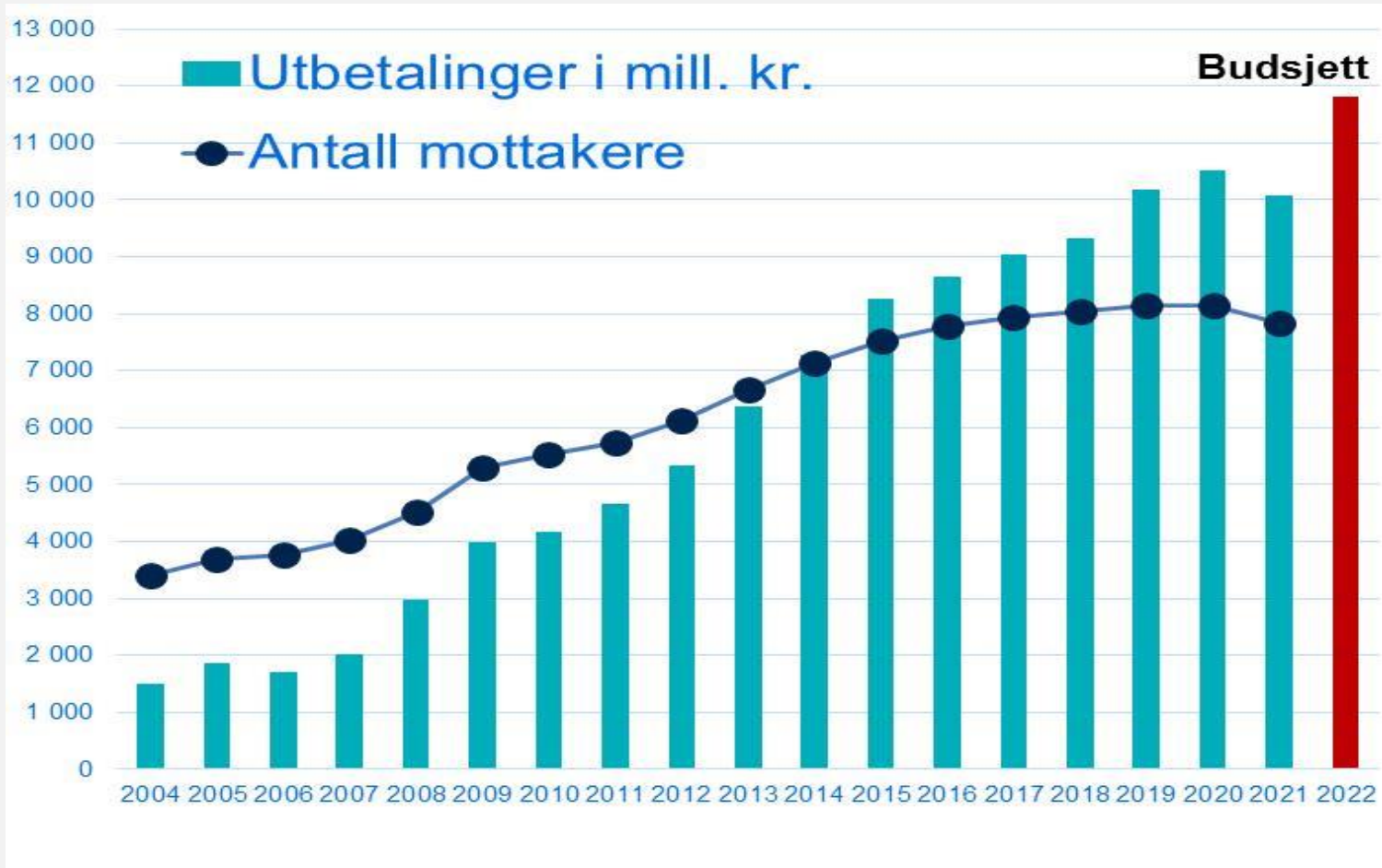
Statsbudsjettet

	Kommunesektoren Mrd. kroner	Herav kommunene
Veksten i frie inntekter	2,0	1,600
Merkostnader til demografi	-0,9	-0,600
Merkostnader til pensjon	-0,4	-0,360
Satsinger innenfor veksten i frie inntekter	-0,2	-0,175
Økt handlingsrom	0,5	0,465

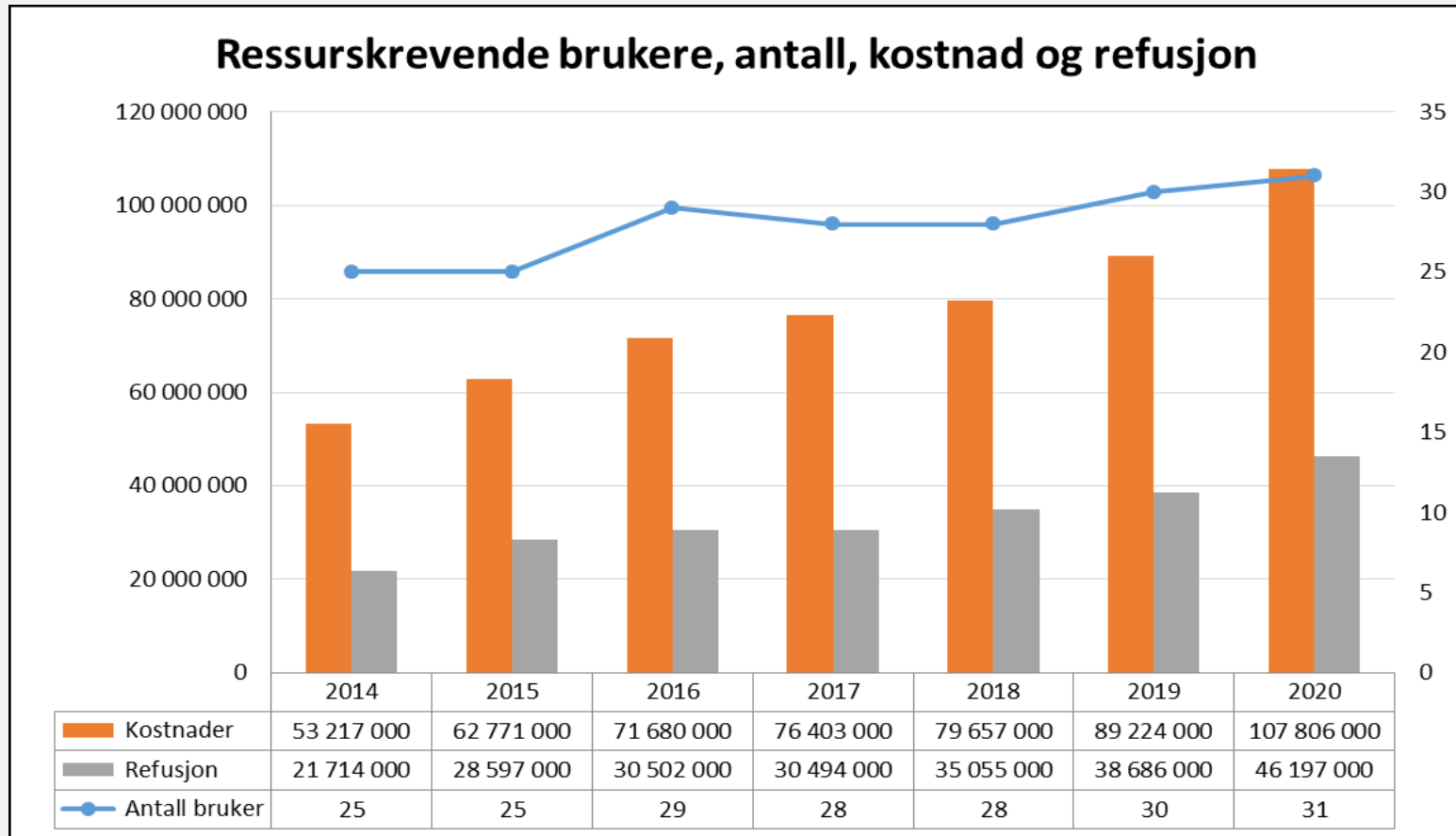
Statsbudsjettet

Satsinger, korreksjoner og innlemminger i forslag til statsbudsjett i 1000 kr: Øvre Eiker	
Service og fellestjenester	121
Universell utforming av IKT	121
Samfunnsutvikling	456
Basistilskudd til fastleger (helårseffekt av endring i 2021, og økning i 2022)	456
Oppvekst	-1 199
Ekstra skoletime naturfag i grunnskolen	355
Inntektsgradert foreldrebetaling SFO på 3. - 4. trinn	128
Statlig/private skoler, endring i elevtallet	-419
Tolkeloven	74
Økonomisk tilsyn med private barnehager	-18
Nominell videreføring av kapitaltilskudd barnehagene 2021	-939
Redusert pensjonstilskudd, private barnehager	-736
Barnekoordinator	356
Helse og omsorg	1 747
Dagsats tiltakspenger	245
Forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger	1 146
Implementering av rusreformen	356
Sum alle endringer	1 125

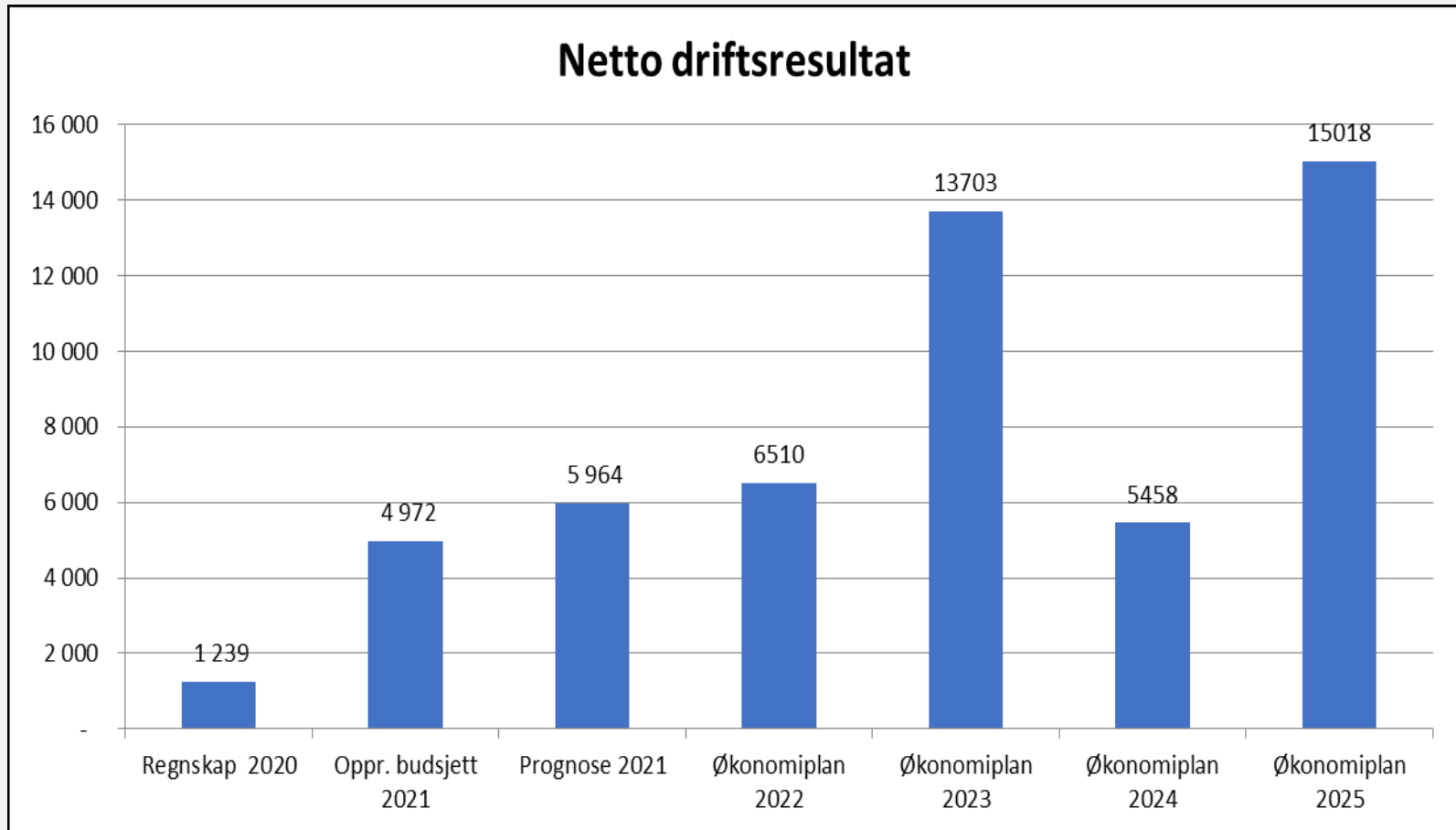
Ressurskrevende tjenester

Ressurskrevende tjenester Øvre Eiker

Netto driftsresultat

Endringer økonomi fra 2021

(Kommunedirektør, Service og fellestjenester og økonomi)

- Avvikling av valg tatt ut – ligger inne i 2023 og 2025 – 1,0 mill. kr.
- Økt godtgjøring folkevalgte – 0,5 mill. kr.
- DigiViken – kr. 3,- pr. innbygger – styrket med kr. 40.000,-
- Lisenser for programvare – mer flyttes i skya – kostnadene går fra investering til drift – 1,5 millioner kroner
- «Prosjekt ned med fraværet» avsluttes som prosjekt – men ikke arbeidet med sykefravær
- «Prosjekt eierskap» avsluttes som prosjekt – flyttes over i linja
- Utvidelse av Viken Vest Innkjøpssamarbeid med Ringerike kommune får ingen økonomisk effekt – proveny brukes til å styrke innkjøpskapasitet- og kompetanse
- Kommuneadvokatene – ny organisatorisk tilknytning i Seksjon økonomi, innkjøp og eierskap

Endringer økonomi fra 2021

(Samfunnsutvikling og Kultur og livskraft)

- Overtakelse av nye arealer og elementer – 0,5 millioner kroner
- Drift av ladestasjoner for elbysykler – kr. 50.000,-
- Næring og klima – kr. 250.000,- første steg på veien med tanke på en styrking av disse fagområdene
- Stordyrpraksis på dagtid (veterinærer) – ref. kommunestyrevedtak 2021 – kr. 150.000,-
- Folkehelsemidler fra Samfunnsutvikling til Kultur og Livskraft
- Kultur og Livskraft – finansiert innenfor rammen
 - Innovasjonsløypa
 - Tilpasset renhold i svømmehallene
- Engangstilskudd til Nøstetangen i 2021 trukket ut – 0,5 millioner kroner

Endringer økonomi fra 2021

(Felles driftsområde)

- DRBV og SørØst 110 – avsatt 16,415 mill. kr. – ny finansieringsmodell under utarbeidelse og implementering – vil føre til noe økning i eierbidraget fra Øvre Eiker Kommune – mulig inntreden fra Modum kommune kan føre til at stordriftsfordeler som forsvant med Sande delvis kan hentes inn igjen
- Avsatt buffer på 1,5 millioner kroner til vedvarende høye energipriser
- Mulige nye lokaler til Sivilforsvaret – 0,8 millioner kroner
- Økt husleie som følge av investeringer i Øvre Eiker Kommunale Eiendom KF – 0,95 mill. kr. i 2022 – 5,54 mill. kr. i 2023 – 12,933 mill. kr. i 2024 og 16,1 mill. kr. i 2025
- Kalkulatoriske renter og avskrivninger som følge av investeringer i Øvre Eiker kommune – selvkostområdene
- Premieavvik pensjon redusert fra 2021 til 2022 – netto pensjonskostnader øker

Endringer økonomi fra 2021

(Oppvekst)

- Demografisk utvikling tilsier en styrking av rammen med 4,86 mill. kr. – KD foreslår en styrking med 10,6 mill. kr. for å kunne oppfylle lærernorm, bemanningsnorm og styrke barnevernet – til tross for styrkingen må seksjon Oppvekst klare å redusere ressursbruken med 1,5-2 % av budsjettetrammen
- Barnekoordinator – 0,356 mill. kr. (statsbudsjettet)
- Ekstra skoletime i naturfag – 0,355 mill. kr. (statsbudsjettet)
- Inntektsgradert oppholdsbetaling i SFO for 3. og 4. klasse (statsbudsjettet)
- Endringer i finansiering av private barnehager
- Oppvekstreform

	Antall	Pris. Pr. måned 2021	Pris pr. måned 2022	Sum 2021	Sum 2022	Merkostnad
Fosterhjem institusjon (4A5)	9	36 200	85 000	3 909 600	9 180 000	5 270 400
Institusjon (4D)	2	76 900	170 000	1 845 600	4 080 000	2 234 400
Sum				5 755 200	13 260 000	7 504 800
Stillinger øremerket lagt i ramme fra 2022						3 200 000
Sum kostnadsvekst 2021-2022						10 704 800
Kompensasjon - statsbudsjett						8 145 000
Underfinansiert						- 2 559 800

Endringer økonomi fra 2021

(Helse og omsorg)

- Samfunnshelse, legevakt og fastlegeordning overført fra SSU – 21,8 millioner kroner
- Økning av tilskudd til fastleger – 0,456 mill. kr.
- Dagsats tiltakspenger øket – 0,256 mill. kr.
- Forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger – 1,146 mill. kr. Lovforslag i Stortinget
- Økt innslagspunkt ressurskrevende – 1,5 mill. kr.
- (B)PA-ordning styrket med 6,9 mill. kr. – tjenestemottagere over 67 år og refusjon bortfaller
- Implementering av rusreform – 0,356 mill. kr.
- Hjemmetjeneste styrkes med 5,0 millioner kroner.
- Tjenesten for funksjonshemmede – styrkes med 2,0 millioner kroner – tverrfaglig boteam og avlastning – bidrag inn i Oppvekstreformen
- Kjøp av plasser rus og psykisk helse – styrking med 2,0 mill. kr.

Investeringsbudsjett - ØEKE

Grunnlag låneopptak	2022	2023	2024	2025	2026-2031	Sum
Universell utforming alle bygg	1 500	1 500	1 500			4 500
Oppgradering ventilasjon	1 500	1 500	1 500			4 500
Tak og fasade skolebygg	2 500	2 500	500			5 500
Uteområde skole og barnehage	1 100					1 100
Vedlikeholdsetterslep løpende	2 000	2 000	2 000	2 000		8 000
Oppgradering rådhuset		20 000	25 000	35 000		80 000
Ny Hokksund barneskole		75 000	150 000	140 000		365 000
Investering i barnehage			25 000	25 000		50 000
Utvikling Eikertunområdet/HO		25 000	25 000	25 000		75 000
Endringer innmeldte behov	5 000	5 000	5 000	5 000		20 000
Omsorgsbolig med bemanning skjermet		5 000				5 000
Sum	13 600	137 500	235 500	232 000	360 000	978 600

Selvfinansierende	2022	2023	2024	2025	2026-2031	Sum
Forebyggende sikring - kamera	1 000					1 000
Digitalisering	1 000	1 000			1 000	3 000
Kjøp av strategisk viktig eiendom		1 000	1 000		1 000	3 000
Enøk tiltak	23 000	10 000	10 000	10 000	40 000	93 000
Myraveien	40 000					40 000
Omsorgsbolig med bemanning skjermet		35 000				35 000
Oppgradering eksisterende boliger	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000	20 000
Anskaffelse boliger	15 000	10 000	10 000	10 000	10 000	55 000
Sum	82 500	59 500	23 500	22 500	62 000	250 000

Investeringsbudsjett

Prosjekt	Seksjon	2022	2023	2024	2025	Sum
Startlån til videre utlån	Helse og omsorg	50 000	60 000	70 000	80 000	260 000
Sum		50 000	60 000	70 000	80 000	260 000
Utstyr Omsorg + hj.middellager	Helse og omsorg	2 350	1 000	1 000	1 000	5 350
Investeringer i kirker	Kommunedirektør	-	-	1 000	1 000	2 000
Miljø og beredskap	Kommunedirektør	500	500	500	500	2 000
IKT-investeringer - teknologisk skifte	Service og felles	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Oppgradering Skotselv kunstgressbane - krav i ny forurensingsforskrift	Kultur og livskraft	200	-	-	-	200
Rehabilitering av skibruer	Kultur og livskraft	500	-	-	-	500
Etablering av lavterskelanlegg for aktivitet	Kultur og livskraft	300	300	300	300	1 200
Inventar og utstyr i Oppvekst	Oppvekst	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Grunnerverv	Samfunnsutvikling	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Under prosjektering utenfor selvkost	Samfunnsutvikling	7 390	4 250	10 750	9 250	31 640
Oppgradering sentrumsområder	Samfunnsutvikling	1 080	1 100	1 300	1 150	4 630
Oppgradering av bruer og veier	Samfunnsutvikling	6 000	6 500	7 500	4 800	24 800
Vei og gatelys	Samfunnsutvikling	2 250	2 250	2 250	2 250	9 000
Maskiner og utstyr vei og parkanlegg	Samfunnsutvikling	3 500	3 000	1 000	2 650	10 150
Trafikksikkerhet	Samfunnsutvikling	3 400	1 650	850	1 350	7 250
Loesmoen vei/fortau	Samfunnsutvikling	-	5 500	-	-	5 500
Forlengelse gang/sykkelvei Semsveien	Samfunnsutvikling	-	3 000	1 000	-	4 000
Bygdegate Darbu	Samfunnsutvikling	3 000	-	-	-	3 000
Sum		34 970	33 550	31 950	28 750	129 220

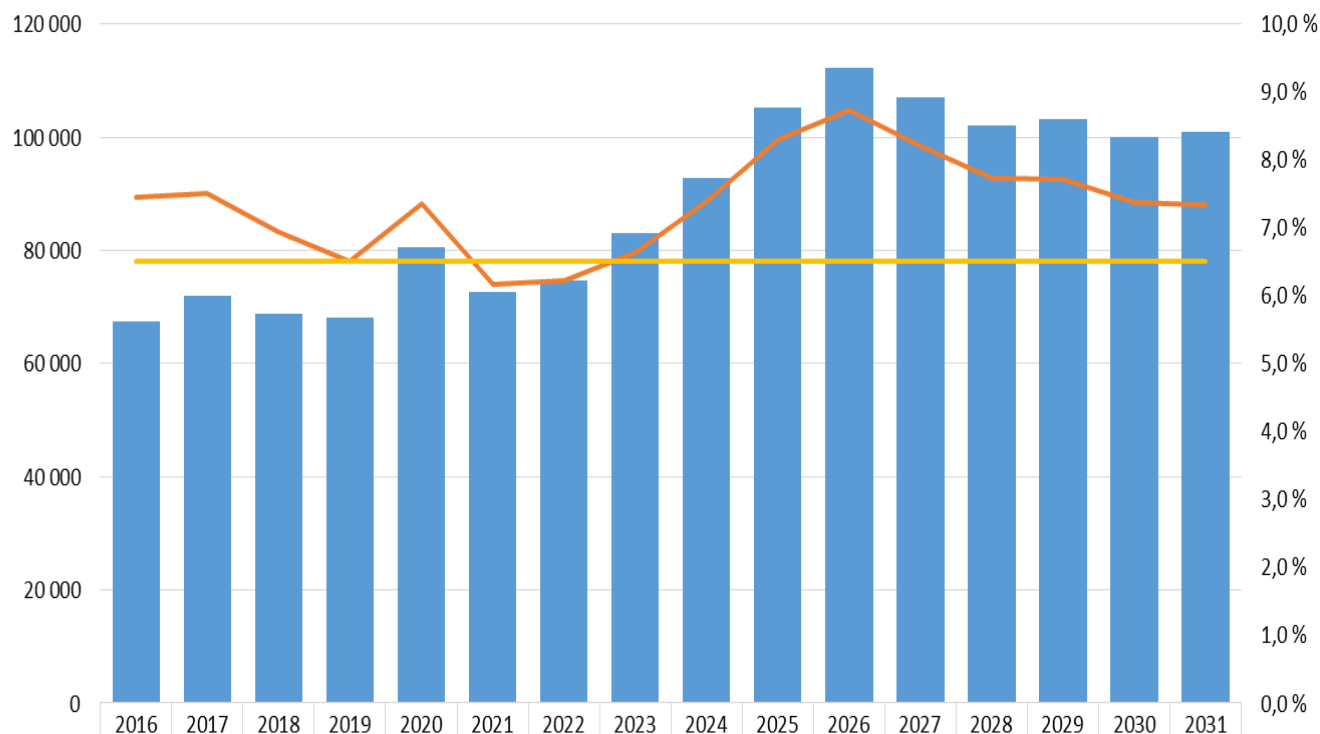
Investeringsbudsjett – vann og avløp

Prosjekt	Seksjon	2022	2023	2024	2025	Sum
Under prosjektering selvkost	Vann og avløp	80 400	122 000	75 000	75 000	352 400
Strømbo og Eikern vannverk	Vann og avløp	500	500	500	500	2 000
Maskiner og utstyr - vann og avløp	Vann og avløp	1 500	2 500	2 500	2 500	9 000
Ledninger og kummer vann og avløp	Vann og avløp	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Rehabilitering pumpestasjoner	Vann og avløp	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Rensetrinn vann	Vann og avløp	5 000	5 000	20 000	20 000	50 000
Sum		90 900	133 500	101 500	101 500	427 400

- ✓ 427,4 millioner kroner i økonomiplanperioden
- ✓ Det store prosjektet er nytt renseanlegg – ligger i posten «under prosjektering»
- ✓ Ambisiøst investeringsprogram – kan være likviditetsmessig krevende

Renter og avdrag – beregnet utvikling mot 2031

Beregnet utvikling i renter og avdrag 2016-2031

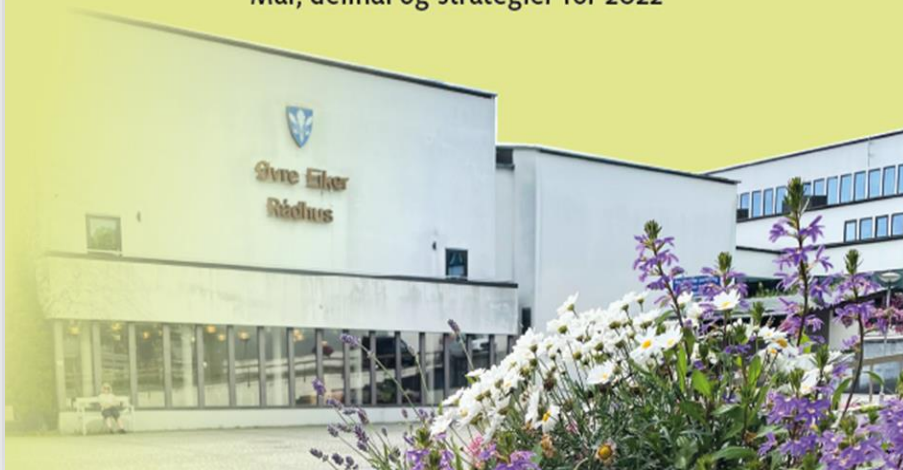
■ Renter og avdrag eks VA og EO (beløp i 1000)	67 507	71 894	68 678	67 993	80 489	72 632	74 716	82 979	92 798	105 314	112 161	106 939	102 103	103 224	100 098	100 967
— Renter og avdrag i andel av fire inntekter	7,4 %	7,5 %	6,9 %	6,5 %	7,3 %	6,2 %	6,2 %	6,6 %	7,4 %	8,3 %	8,7 %	8,2 %	7,7 %	7,7 %	7,4 %	7,3 %
— Handlingsregel	6,5 %	6,5 %	6,5 %	6,5 %	6,5 %	6,5 %	6,5 %	6,5 %	6,5 %	6,5 %	6,5 %	6,5 %	6,5 %	6,5 %	6,5 %	6,5 %

ØVRE EIKER
KOMMUNE

Helt innfor

Økonomiplan 2022-2025
Mål, delmål og strategier for 2022

Øvre Eiker skal også i 2022-2025 være en av kommunene i Norge som får mest ut av de ressursene vi har

Sammen skaper vi et livskraftig Øvre Eiker